

ČESKO-NĚMECKÁ PRACOVNÍ SKUPINA PRO SPOLUPRÁCI V OBLASTI ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Tento článek představuje základní informaci o vzniku a činnosti Česko-německé pracovní skupiny pro spolupráci v oblasti územního rozvoje a souvisejících aktivitách.

Česko-německá spolupráce v oblasti územního rozvoje má mnoho podob a probíhá na několika úrovních. Obecně je možné ji rozdělit do dvou skupin. První představuje vzájemnou komunikaci, výměnu informací a různé formy spolupráce jednotlivých úrovní státní správy a samosprávy na obou stranách hranice. Druhou je účast na společných projektech (lokálních, regionálních, bilaterálních či evropských). Samozřejmě do česko-německé spolupráce jsou kromě veřejné správy také zapojeny, a často představují hlavní hybnou sílu, různé instituce, vysoké školy, podnikatelské subjekty, neziskové organizace a občané. Po roce 2000 měly na zintenzivnění spolupráce vliv dvě významné skutečnosti, a to vznik samosprávných krajů a vstup České republiky do Evropské unie.

Dalším zcela novým impulzem je založení **Česko-německé pracovní skupiny pro spolupráci v oblasti územního rozvoje**. Tato skupina by měla tvořit doposud chybějící institucionální rámec pro spolupráci v oblasti územního rozvoje na úrovni obou států. Pracovní skupina je složena ze zástupců obou národních vlád a zástupců příhraničních spolkových zemí a krajů a měla by mít neformální charakter (nebude mít status ani stanov). Skupina by se měla zabývat otázkami územního rozvoje, které nelze řešit pouze na samotné regionální úrovni, a usnadňovat vzájemné porozumění. Podobnou „platformu“ vytvořila SRN s dalšími svými sousedy, například s Polskem, již v 90. letech 20. století. Za zmínku stojí také to, že již před česko-německou skupinou byla založena a funguje Česko-saská pracovní skupina pro spolupráci v ob-

Obr. č. 1 – viz poznámka pod čarou č. 1.

lasti územního rozvoje. Česko-německá pracovní skupina se nebude zabývat územním rozvojem obou států jako celku, ale „jen“ územím označovaným jako **rozšířený česko-německý příhraniční prostor**, který je geograficky vymezen městy Praha, Mnichov, Norimberk, Erfurt, Berlín a Vratislav¹⁾ (viz obr. č. 1).

Od prvotní myšlenky k ustavení česko-německé pracovní skupiny

uplynuly téměř dva roky. V roce 2004 bývalá náměstkyně ministra pro místní rozvoj zodpovědná za územní plánování Ivana Hanačiková a bývalý státní tajemník Spolkového ministerstva dopravy, výstavby a bydlení (Bundesministerium für Verkehr, Bau und Wohnen – BMVBW) Tilo Braune dali na společném setkání podnět ke vzniku takovéto skupiny. Na jaře 2005 byli jmenováni členové pracovní skupiny

1) Polská Vratislav i jihozápadní cíp Polska jsou do rozšířeného česko-německého příhraničního prostoru začleněny z důvodu úzkých územních vazeb na SRN a Českou

republiku. Proto je také plánováno zapojení polských partnerů do činnosti Česko-německé pracovní skupiny pro spolupráci v oblasti územního rozvoje. V budoucnu

proto může dojít k přejmenování území na rozšířený česko-polsko-německý příhraniční prostor.

v obou zemích. Za Českou republiku jsou v ní zástupci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), Ministerstva dopravy (MD), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a dále zástupci pěti příhraničních krajů (současné složení české části skupiny je uvedeno v tabulce č. 1). Za SRN jsou ve skupině kromě zástupců Spolkového ministerstva dopravy, výstavby a rozvoje měst (Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung – BMVBS, dřívější BMVBW) také zástupci spolkových ministerstev zahraničí, hospodářství a životního prostředí, zástupce Spolkového úřadu pro výstavbu a prostorové uspořádání (Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung – BBR) a dále pak zástupci šesti spolkových zemí (Bavorsko, Sasko, Durynsko, Sasko-Anhaltsko, Braniborsko a Berlín). Během roku 2005 se německá strana ujala přípravy ustavujícího zasedání pracovní skupiny, které se uskutečnilo 19. dubna 2006 v Berlíně na BMVBS.

Přípravou ustavujícího zasedání pracovní skupiny byl v srpnu 2005 pověřen Ústav ekologického územního rozvoje z Drážďan (Institut für ökologische Raumentwicklung – IÖR), který přizval ke spolupráci Ústav územního rozvoje v Brně (ÚÚR). Příprava spočívala ve zpracování podkladového materiálu, který v českém překladu nese název „**Výstavba východ – Syntéza společných česko-německých záměrů územního rozvoje směřujících k posílení územní soudržnosti**“²⁾ Materiál definuje hlavní témata nadregionální (velkoplošné) česko-německé spolupráce v oblasti územního rozvoje jednak na základě analýzy stávajících projektů v rámci Iniciativy Společenství INTERREG III B a dalších 36 nadregionálních projektů a jednak na základě dotazníkového šetření regionálních subjektů působících v oblasti územního a regionálního rozvoje. Dále obsahuje srovnání systémů územního plánování v obou zemích. Z důvodu zájmu německé strany je v projektu dále uvedena problematika výstavby větrných elektráren a maloobchodních jednotek o velké prodejní ploše v příhraničí. Závěrečná

Ing. arch. Martin Tunka, CSc.	Ředitel Odboru územního plánování, Ministerstvo pro místní rozvoj
Ing. arch. Petr Kalivoda	Ředitel Odboru územních vazeb, Ministerstvo pro místní rozvoj
Ing. Yvona Krchová	Vedoucí Oddělení územního plánu, Ministerstvo dopravy
Ing. Jaroslava Honová	Ředitelka Odboru posuzování vlivu na životní prostředí a IPPC, Ministerstvo životního prostředí
RNDr. Kateřina Lauermannová	Vedoucí Odboru územního plánování a stavebního řádu, Krajský úřad Libereckého kraje
Ing. Jolana Novotná	Vedoucí Oddělení územního plánování, Krajský úřad Ústeckého kraje
Ing. arch. Jana Češková	Vedoucí Oddělení územního plánování, Krajský úřad Karlovarského kraje
RNDr. Václav Tremel	Vedoucí Oddělení územního plánování, Krajský úřad Plzeňského kraje
Ing. Viktor Tomšík	Vedoucí Oddělení územního plánu a stavebního řádu, Krajský úřad Jihočeského kraje

Tab. 1. Členové české části Česko-německé pracovní skupiny pro spolupráci v oblasti územního rozvoje.

část se zabývá možnostmi budoucího rozvoje rozšířeného česko-německého příhraničního prostoru a snaží se definovat politické možnosti jednání. Dosavadním výstupem projektu je tzv. dílčí zpráva, kterou lze včetně informací o projektu nalézt na internetové adrese http://www.ioer.de/en/projects/p_182.html (část materiálů je zde i v české verzi). Závěrečná zpráva projektu v dvojjazyčné podobě (němčina, čeština) by měla být zveřejněna do konce roku 2006.

Za účelem informování odborné i laické veřejnosti o územním rozvoji v druhém státě a především z důvodu nabídnutí možnosti podílet se na diskusi o společných tématech územního rozvoje uspořádaly oba instituty (IÖR a ÚÚR) **veřejný seminář o společném česko-německém územním rozvoji**. Seminář se uskutečnil 23. března 2006 v německém Erfurtu a účastnilo se ho kolem padesáti odborníků ze SRN a České republiky. Příspěvky se zabývaly strategickými územně plánovacími dokumenty (návrh Politiky územního rozvoje ČR, návrh nového modelu prostorového uspořádání SRN), územním plánováním (návrh nového stavebního zákona v ČR, zvláštnosti německého systému a jeho rozdíly ve srovnání s ČR), novými dopravními koridory ve střední Evropě

nebo vizí nového hospodářského prostoru ve střední Evropě.

Ustavujícího zasedání Česko-německé pracovní skupiny pro spolupráci v oblasti územního rozvoje v dubnu 2006 v Berlíně se mimo členů pracovní skupiny účastnili také političtí zástupci obou zemí, státní tajemník spolkového ministerstva (BMVBS) Lütke Daldrup a náměstek ministra pro místní rozvoj zodpovědný za územní plánování Jan Slanina. Na programu jednání byla následující témata:

- společné styčné body v oblasti územního plánování (prostorového uspořádání) v SRN a České republice;
- společné strategické návrhy (vizie) pro rozvoj středoevropského prostoru (severojižní osa Pobaltí – Jadran, procházející východními spolkovými zeměmi SRN a Českou republikou);
- součinnost při přípravě německého předsednictví EU v první polovině roku 2007;
- pokračování mezinárodní spolupráce v rámci Cíle 3 (Evropská územní spolupráce) politiky soudržnosti EU pro období 2007–2013;
- možnosti koordinace záměrů na výstavbu maloobchodních zařízení o velké prodejní ploše, které mohou mít účinky přesahující hranice.

2) Aufbau Ost – Synthese gemeinsamer deutsch-tschechischer Raumordnungsvor-

haben zur Stärkung der territorialen Kohäsion; Forschungsprojekt 10.08.06.1.59.6 im

Auftrag des Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (BBR).

Obě strany se dohodly na pěti bodech (společných aktivitách), kterými by se měly do budoucna zabývat:

- vypracování rámcového dokumentu politiky územního rozvoje pro rozšířený česko-německý příhraniční prostor, který tvoří jádro středoevropského kooperačního a inovačního prostoru v šestiúhelníku měst Mnichov–Praha–Vratislav–Berlín–Lipsko–Norimberk. K tomu účelu BMVBS a MMR pověří výzkumné ústavy BBR/IÖR a ÚÚR zpracováním prvního návrhu dokumentu do poloviny roku 2007;
- vytvoření zvláštní pracovní skupiny za účasti BMVBS/BBR a MMR/ÚÚR pro přípravu a podporu nadnárodních projektů v rámci Cíle 3 politiky soudržnosti EU v severním prostoru CADSES pro období 2007 – 2013;

- politické vyhodnocení projektů SIC!, COINCO, ELLA zpracovávaných v rámci Iniciativy Společenství INTERREG III B, za účelem rozvíjení strategického projektu pro propojení metropolí ve směru sever – jih podél rozvojového koridoru mezi Baltem a Jadranem, přes východní část SRN a Českou republiku;
- dvoustranné setkání zástupců BMVBS a MMR za účelem úzkého zapojení ČR do přípravy Teritoriální agendy (*v budoucnu poneše označení Lipská agenda*) již během stadia přípravy Německa na předsednictví EU, tedy do konce roku 2006;
- společné sympozium se zástupci územních správních celků a expertů z obou stran o možnostech koordinace (schvalování) realizace velkých investičních záměrů (hypermarkety, cestovní ruch, energie,

tika, zemědělství) v česko-německém příhraničí v oboustranném zájmu.

Na závěr jednání náměstek ministra pro místní rozvoj Jan Slanina učinil pozvání, dle kterého by se další zasedání pracovní skupiny mělo uskutečnit na podzim 2006 na Ministerstvu pro místní rozvoj v Praze.

Použité zdroje:

LEIBENATH, M. et al: Aufbau Ost – Synthese gemeinsamer deutsch-tschechischer Raumordnungsvorhaben zur Stärkung der territorialen Kohäsion. Zwischenbericht. Dresden: Institut für ökologische Raumentwicklung, 2006.

*Mgr. Robert Veselý
Ústav územního rozvoje*